

Toelichting op de intentieverklaring AKF/BG/Bouw

Geachte leden van de Bondsraad,

Bijgevoegd vindt u een intentieverklaring van Abvakabo FNV, FNV Bondgenoten, en FNV Bouw om te komen tot een ongedeelde FNV.

Voorgeschiedenis

In 2009 heeft het FNV congres besloten om tot meer samenwerking te komen in FNV-verband. In ons bondscongres van mei 2010 is dit streven nogmaals bevestigd door onze leden.

Onderzoeksbureau AEF heeft vorig jaar op verzoek van het Federatiebestuur een verkenning verricht hoe deze wens van de FNV-bonden invulling zou kunnen krijgen en hoe dit traject vlot kan worden getrokken. Het AEF-rapport met aanbevelingen hiertoe schetste drie mogelijk benaderingen, op basis waarvan de FNV de voorkeur heeft uitgesproken van de variant waarin de drie grootste bonden (Abvakabo FNV, FNV Bondgenoten, en FNV Bouw) het voortouw zouden nemen. De voorliggende intentieverklaring is hierin een eerste concrete stap.

Huidige situatie binnen de FNV

De door het pensioenakkoord ontstane situatie binnen de FNV heeft onder andere geresulteerd in het voornemen om te komen tot een 'commissie van goede diensten', welke zal kijken naar de structuur en besluitvormingsprocessen binnen FNV-verband. Wij zijn van mening dat het in dit kader ook zinvol is om het perspectief van een ongedeelde FNV mee te nemen, en ook om deze reden komt deze intentieverklaring op een goed moment.

Nog enkele opmerkingen vooraf

Het bondsbestuur van Abvakabo FNV heeft nog twee concrete opmerkingen ten aanzien van de voorliggende tekst, welke nog zullen worden verwerkt in een definitieve versie van de intentieverklaring, te weten:

1. Ten aanzien van punt 2.4.1 (p.4) zal nog nader worden gededuid moeten worden wat wordt verstaan onder de 'clustering van sectoroverstijgende eenheden'. De huidige formulering laat het volgens het bondsbestuur te veel ruimte voor interpretatie.
2. In de huidige tekst is geen rekening gehouden met het bijzondere karakter van het bondsbestuur van Abvakabo FNV dat zowel uit bezoldigde als onbezoldigde leden bestaat. Ook op dit gebied zal de tekst dan ook nog worden aangepast.

Met vriendelijke groet,

Ruud Kuin
Bondssecretaris Abvakabo FNV

**Intentieovereenkomst
Inzake onderzoek naar mogelijkheden voor verdergaande samenwerking tussen
FNV Bouw, FNV Bondgenoten en Abvakabo FNV**

Concept versie 3 (wijzigingen t.o.v. versie 2 zijn bijgehouden)

De ondergetekenden,

de vereniging de Nederlandse Bond voor de Bouw- en Houtnijverheid, verkort aangeduid als 'FNV Bouw', hierna te noemen 'FNV Bouw', rechtsgeldig vertegenwoordigd door zijn Bondsbestuur;

en

de vereniging FNV Bondgenoten, hierna te noemen 'FNV Bondgenoten', rechtsgeldig vertegenwoordigd door zijn Hoofdbestuur;

en

de vereniging Abvakabo FNV, hierna te noemen 'Abvakabo FNV', rechtsgeldig vertegenwoordigd door zijn Dagelijks Bestuur;

hierna gezamenlijk te noemen 'Partijen';

Overwegende dat:

- A. Het congres van de Federatie Nederlandse Vakbeweging ('FNV') in mei 2009 een resolutie heeft aangenomen als volgt: *'kennisnemend van het verlangen van een aantal organisaties de verkenning van het streven naar één ongedeelde vakvereniging ter hand te nemen'* leidend tot de opdracht *'tot een verkenning van vormen te komen van verbeterde slagkracht'* onder de in de desbetreffende resolutie genoemde randvoorwaarden.
- B. Bij ieder van de betrokken bonden, FNV Bouw, FNV Bondgenoten en Abvakabo FNV zijn ook binnen de eigen verenigingsorganen in de afgelopen jaren besluiten genomen die, onder voorwaarden, gericht zijn op versterking van de slagkracht van de FNV als geheel. Deze besluiten zijn genomen tegen de achtergrond van een aantal belangrijke ontwikkelingen:
  - a. de huidige organisatie van het vakbondswerk sluit niet altijd meer aan bij de veranderende sector- en beroepsstructuur van de Nederlandse en Internationale economie;
  - b. door nieuwe en gewijzigde contractvormen (o.a. flexwerk, zzp) neemt de noodzaak om sociale verhoudingen te bewaken en te verbeteren toe;

- c. de organisatiegraad van de FNV neemt in veel sectoren af en beweegt zich op deelgebieden onder het niveau dat nodig is om vakbondsmacht te organiseren;
- d. alhoewel het aantal werknemers per sector redelijk constant is, verschilt de ontwikkeling van het aantal werknemers per sector sterk. Daarbij speelt per sector ook in meer of mindere mate de verdergaande vergrijzing.

En ook zijn er onderliggende trends, waarop de vakbeweging alert moet zijn.

Belangrijke voorbeelden daarvan zijn:

- 1) het gegeven dat de zelfredzaamheid van sommige groepen werknemers toeneemt, waardoor er minder behoefte bestaat aan traditionele belangenbehartiging; maar dat bij andere groepen juist sprake is van sociale achterstand;
- 2) de verwachting dat, door de voortschrijdende digitalisering en de verbeterde mogelijkheden om informatie online te verzamelen, informatie die voorheen door kaderleden en vakbondsmedewerkers werd verstrekt, in de toekomst steeds meer algemeen toegankelijk is voor zowel leden als niet-leden. Informatie wordt steeds meer op eigen initiatief en op het moment dat de betrokkene het zelf wil 'opgehaald'. De technische mogelijkheden daarvoor nemen in hoog tempo toe.

- C. FNV Bouw en FNV Bondgenoten hebben in het afgelopen jaar zowel in FNV verband als bilateraal bekeken wat de mogelijkheden zijn om door middel van samenwerking tot een versterking van de slagkracht te komen. Kortgeleden heeft ook het Dagelijks bestuur van Abvakabo FNV zich bereid verklaard de weg van verdergaande onderlinge samenwerking, als onderdeel van de weg naar één ongedeelde FNV, in te willen slaan;
- D. Partijen over en weer de wens hebben uitgesproken een aantal uitgangspunten, voorwaarden en de rechten en verplichtingen van Partijen in de fase van onderzoek nader vast te leggen in deze intentieovereenkomst;

verklaren het navolgende te zijn overeengekomen:

1. Doelen en uitgangspunten

- 1.1 Partijen zullen gezamenlijk een fase van onderzoek voorbereiden, uitvoeren en/of voortzetten, die, samengevat, moet leiden tot inzicht in de wijze waarop de slagkracht van Partijen kan worden vergroot en een bijdrage aan een ongedeelde FNV kan worden geleverd;

1.2 Meer in het algemeen beoogt de samenwerking:

- a. Meer herkenbaarheid voor leden en potentiële leden, onder andere door ruimte te bieden aan een passende aanpak die inspeelt op de eigenheid van en cultuur in de sectoren en beroepsgroepen en in de keten;
- b. Het ontwikkelen van kracht en slagvaardigheid dichtbij leden en potentiële leden, in sectoren en/of voor andere groepen van leden;
- c. Waar nodig flexibiliteit in werkgebied en doelgroep
- d. Een meer directe democratie voor leden;
- e. Leden zelf in staat stellen 'kracht' te ontwikkelen¹;
- f. Het tot stand brengen van een grotere wervingskracht;
- g. Behoud en waar mogelijk verhoging van de organisatiegraad;
- h. Een samenwerking van actieve kaderleden, 'krachtige' leden en professionele werknemers;
- i. Een samenwerkingsverband waar leden en potentiële leden zich thuis voelen, inclusief bijzondere doelgroepen;

1.3 Op lange termijn moet de samenwerking ertoe leiden dat ieder van de bonden in een betere positie komt door samenwerking aan te gaan, dan dat zij zonder die samenwerking zouden voortbestaan.

2. Stip op de horizon van een ongedeelde FNV

2.1 Algemeen

Partijen hebben een gemeenschappelijk beeld uitgewisseld over de wijze van samenwerken op langere termijn. Dat globale beeld geldt als ijkpunt voor de initiatieven die in het kader van deze samenwerking worden ontwikkeld. Overigens wordt het globale beeld in de loop van het traject nader uitgewerkt.

2.2 De basis

- I. In de ongedeelde FNV staan groepen van leden centraal, die in een vergelijkbare situatie zitten en/of met vergelijkbare problemen worden geconfronteerd. Het ligt voor de hand dat de primaire invalshoek voor de organisatie de sectoren zijn en de keten waarin die sectoren zich bevinden (sectorale kolommen). Dan ontstaan *bijvoorbeeld* FNV Bouw, FNV Zorg, FNV Vervoer en FNV Rijksoverheid².
- II. Tegelijkertijd kunnen echter ook andere (secundaire) invalshoeken van organisatie aan de orde zijn, bijvoorbeeld woongebieden en beroepsgroepen. Organisatie zou plaats kunnen vinden in (tijdelijke of permanente) afdelingen en/of werkgroepen.
- III. In de groepen die rondom de sectorale kolommen worden geformeerd komen die onderwerpen aan de orde, die van directe invloed zijn op de desbetreffende leden.

¹ in de zin van 'empowerment'

² om de juiste omvang te bepalen zal een set van criteria worden ontworpen. Het uitgangspunt is een zo klein mogelijke eenheid, zo dicht mogelijk bij leden, tenzij een grotere schaal duidelijke voordelen oplevert. Een ander criterium is bijvoorbeeld de wijze waarop werkgevers georganiseerd zijn.

Voor sommige onderwerpen wordt er voor gekozen die op nationaal of internationaal te behandelen. Het is dan de verwachting dat op dat niveau een beter resultaat voor de leden kan worden behaald.

- IV. Aan de leden in de sectorale kolommen wordt een vorm van directe democratie toegekend. Vanuit de afdelingen en/of werkgroepen kunnen tenminste adviezen worden verstrekt. Over specifieke onderwerpen kan aan hen ook directe zeggenschap worden toegekend.
- V. Kaderleden vormen het cement van de sectorale kolommen, afdelingen en werkgroepen.
- VI. Vanuit een werkorganisatie wordt ondersteuning aan de eenheden gegeven.
- VII. De structuur zit niet in beton gegoten. Economische en sociale omstandigheden kunnen ertoe leiden dat wijzigingen in de structuur noodzakelijk zijn om de gestelde doelen te bereiken.

2.3 Belangenbehartiging, dienstverlening en beleid

- I. Collectieve belangenbehartiging vindt zoveel mogelijk plaats langs de sectorale kolommen, tenzij de belangen via een andere 'route' beter kunnen worden gediend;
- II. Individuele dienstverlening vindt plaats volgens een professioneel gelaagd model (eerste, tweede, derde lijn). In de eerste lijn kan worden gekozen voor dienstverlening vanuit kaderleden.
- III. Ledengegevens kunnen onder nader te bepalen voorwaarden worden gedeeld, teneinde als collectief effectief te kunnen zijn.
- IV. Bij zowel collectieve belangenbehartiging als individuele dienstverlening vindt bewaking van het kwaliteitsniveau plaats.
- V. Gestreefd wordt naar kruisbestuiving tussen collectieve belangenbehartiging en individuele dienstverlening.
- VI. Waar dat kennis- en andere synergievoordelen oplevert wordt beleidsondersteuning geclusterd.

2.4 Strategie, democratie en budget

- I. Directe democratie in de basiseenheden (primair sectorale kolommen) en een democratisch gekozen bestuurlijk orgaan, dat tussen de basiseenheden in staat, geldt als uitgangspunt. Afhankelijk van de schaal van de basiseenheden zal de behoefte (blijven) bestaan aan een tussenlaag: een clustering van sectorale eenheden.
- II. Er zal ook sprake zijn van coördinatie tussen de basiseenheden op sectoroverstijgende thema's en beleidsonderwerpen en van gemeenschappelijke externe vertegenwoordiging.
- III. In een wisselwerking tussen de basiseenheden en het bestuurlijk orgaan, dat tussen de basiseenheden in staat, wordt de collectieve strategie bepaald.
- IV. Om als geheel effectief te kunnen zijn bestemmen de basiseenheden een deel van hun middelen ten behoeve van de overkoepelende sturing, zodat ook ingespeeld kan worden op het ontstaan van nieuwe sectoren, andere doorsnijdingen van leden die een gezamenlijke behoefte kennen, noodzakelijke innovaties, etc.

2.5 De weg er naartoe

Voor de weg naar een dergelijke clustering van organisaties gelden als uitgangspunten:

- I. Ieder van de betrokken bonden moet de tijd hebben om tot een herinrichting te komen, die aansluit op het gezamenlijke model;
- II. In die ombouwperiode moet de 'winkel' vooral openblijven: voorkomen moet worden dat het alleen maar een intern gericht traject is en dat de bonden hun primaire werk in de ombouwperiode niet goed kunnen doen;
- III. Om die reden kan er op termijn voor worden gekozen een 'federatie³ van gelijkgestemde verenigingen' in het leven te roepen;
- IV. Binnen die federatie kunnen afspraken worden gemaakt over de indeling in sectoren en andere groepen, de organisatie van de democratie, de wijze van samenwerken van de werkorganisaties en de entree- en exitkosten en, op termijn, de overdracht van bevoegdheden.

3. Uitgangspunten voor het samenwerkingsproces

3.1 Organisatie van het proces

- I. Partijen richten een gezamenlijke programmaorganisatie in, onder gedelegeerd opdrachtgeverschap van een stuurgroep en onder deskundige leiding, die het vertrouwen van het bestuur van ieder van de Partijen heeft. Het uitgangspunt voor de in te richten programmaorganisatie is om zoveel mogelijk de leden van de verenigingen en de medewerkers van betrokken organisaties in te zetten;
- II. Partijen realiseren zich dat binnen de eigen verenigings- en werkorganisatie van ieder van de Partijen, ontwikkelingen gaande zijn, die van invloed kunnen zijn op de haalbaarheid en het succes van een mogelijke samenwerking. Dergelijke ontwikkelingen worden niet op voorhand gestopt. Per initiatief of project bekijkt de betrokken Partij:
  - Of en zo ja onder welke voorwaarden, de ontwikkeling de beoogde samenwerking op termijn kan bevorderen en/of versterken;
  - Op welke termijn het betrekken van de andere Partij in dat kader nuttig kan zijn; Partijen spreken af elkaar hieromtrent proactief te informeren;
- III. Partijen informeren andere FNV Bonden en het Federatiebestuur FNV naar behoefte over de inhoud, voortgang en uitkomst van het onderzoek en zoeken afstemming, als dat bijdraagt aan een bredere of intensievere samenwerking binnen de FNV. Tussen Partijen vindt onderling afstemming plaats over de wijze van en inhoud waarmee naar FNV organen (o.a. FAC, ASO, FR) wordt gecommuniceerd. Partijen verlenen medewerking aan de zogenaamde 'verkenner' en aan een eventueel in te stellen 'commissie van goede diensten';

---

³ Hier bedoeld als een voertuig om te komen tot samenwerking op weg naar één ongedeelde FNV

- IV. Het initiatief tot samenwerken tussen Partijen past binnen de doelstelling om tot een bredere samenwerking binnen de FNV te komen, waarnaar ten tijde van het sluiten van deze overeenkomst een breder onderzoek loopt. Partijen zullen bij afronding van elke stap in dat bredere FNV-onderzoek met elkaar overleggen of en zo ja welke consequenties verbonden moeten worden aan de (tussentijdse) uitkomsten. Indien één of meer andere FNV Bonden een verzoek indienen bij één van de Partijen of de Partijen gezamenlijk om te mogen participeren in het onderzoekstraject van Partijen, waarop deze overeenkomst ziet, treden Partijen onverwijld met elkaar in overleg. Partijen staan in de basis positief tegenover dergelijke verzoeken, maar zullen nadrukkelijk de beheersbaarheid van het samenwerkingstraject laten meewegen in de besluitvorming ten aanzien van het verzoek. Over het verzoek besluiten Partijen gezamenlijk.

3.2 Inzake Communicatie

- I. Partijen ontwikkelen een gezamenlijke communicatiestrategie, en zullen deze eenduidig implementeren en in onderling overleg organiseren;
- II. Partijen spreken af ten aanzien van de communicatie steeds te opereren binnen het gemeenschappelijk afgesproken kader (ad A). Indien één van de partijen zich genoodzaakt ziet buiten de afgesproken kaders te communiceren, dan worden de andere Partijen daarvan, zoveel als mogelijk voorafgaand aan bedoelde uiting, met redenen omkleed op de hoogte gebracht.

3.3 Inzake de kosten en aansprakelijkheden

- I. Partijen dragen ieder de kosten van de eigen organisatie. Voor wat betreft de out of pocket kosten voor de programmaorganisatie delen Partijen de kosten in een verhouding 1/3 FNV Bouw, 1/3 FNV Bondgenoten, 1/3 Abvakabo FNV. Partijen komen een budget overeen en maken afspraken over de beheersing;
- II. Partijen zijn over en weer op generlei wijze aansprakelijk voor enige door de andere Partij geleden schade die is ontstaan als gevolg van het in deze overeenkomst proces van samenwerking, de opzegging van deze overeenkomst door één van Partijen, of direct daarmee samenhangende schade. Partijen zullen ook geen schadeclaims die direct of indirect betrekking hebben op het samenwerkingstraject, waarop deze overeenkomst ziet, tegen elkaar indienen;
- III. Verplichtingen, die naar hun aard bestemd zijn om na de beëindiging van deze intentieovereenkomst voort te duren, blijven na beëindiging bestaan.

3.4 Inzake planning

Partijen starten een onderzoekstraject voor onbepaalde tijd. Er wordt echter wel een planning vastgelegd in een plan van aanpak. Het plan van aanpak, en dus ook de planning, behoeft de goedkeuring van de drie betrokken partijen.

4. Looptijd en beëindiging

4.1 Deze overeenkomst gaat in vanaf het moment van ondertekening door Partijen;

4.2 Deze overeenkomst eindigt als het in een plan van aanpak beschreven beoogd resultaat van het onderzoekstraject is bereikt en een beslissing over een vervolgstap is genomen. Bij een eventueel vervolg van het gezamenlijke traject wordt deze overeenkomst vervangen door een nieuwe overeenkomst, die zich richt op de uitvoering van de beoogde samenwerking;

4.3 Deze overeenkomst eindigt ook zodra één van de Partijen aangeeft het gezamenlijke onderzoekstraject in de richting van samenwerking te willen beëindigen. Een dergelijke opzegging geschiedt altijd ook schriftelijk en met redenen omkleed;

5. Vertrouwelijkheid

5.1 Hoewel Partijen streven naar transparantie naar belanghebbenden bij de uitvoering van deze overeenkomst, realiseren Partijen zich dat de informatie, die uitgewisseld wordt in het kader van het onderzoekstraject, een vertrouwelijk karakter kan hebben. Vertrouwelijke informatie zal als zodanig door Partijen worden benoemd, wat geen afbreuk doet aan de eigen verplichting van Partijen om informatie te beoordelen op vertrouwelijkheid. Partijen komen overeen geen informatie aan niet-betrokken derden te verstrekken en geen vertrouwelijke informatie aan enige derde te verstrekken, zonder dat daarover met wederzijds goedvinden schriftelijke afspraken zijn gemaakt. De verslaglegging van formele bijeenkomsten in het kader van het samenwerkingstraject kwalificeert als schriftelijke afspraak;

6. Algemene bepalingen

6.1 Op deze intentieovereenkomst is Nederlands recht van toepassing.

6.2 In geval van een geschil geeft de desbetreffende Partij aan de andere Partij te kennen dat er sprake is van een geschil, alsmede een opgave van hetgeen naar het oordeel van die Partij onderwerp van het geschil is. Partijen komen overeen geschillen in

eerste instantie te zullen voorleggen aan een door Partijen te kiezen onafhankelijke derde;

6.3 De eventuele kosten van inschakeling van een derde worden gelijkelijk over Partijen verdeeld;

6.4 Indien het geschil na bemiddeling van de onafhankelijke derde blijft bestaan zal het geschil worden voorgelegd aan de daartoe bevoegde rechter in het arrondissement waar de Partij die het geschil aan de orde heeft gesteld is gevestigd.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en ondertekend:

Datum en plaats

.....

namens FNV Bouw
(handtekeningen, namen, functies)

namens FNV Bondgenoten
(handtekeningen, namen, functies)

namens Abvakabo FNV
(handtekeningen, namen, functies)